

JEROME
KLAPKA
JEROME

Oni a já

VYŠEHRAĐ

Translation © Milan Žáček, 2016
Illustrations © Adolf Born, 2016

ISBN 978-80-7429-690-1

Prvního rána mne probudila kráva. Nevěděl jsem, že je to naše kráva – tehdy ještě ne. Nevěděl jsem, že nějakou krávu vůbec máme. Podíval jsem se na hodinky; bylo půl třetí. Napadlo mne, že možná půjde ještě spát, ale už si vzala do hlavy, že začal nový den. Přešel jsem k oknu, měsíc byl v úplňku. Stála u branky, hlavu měla v zahradě. Pochopil jsem to tak, že cítí obavy, abychom ho nepropásli. Natahovala krk, oči upřené k obloze, což jí dodávalo vzezření dlouhouchého aligátora. S krávami jsem nikdy neměl mnoho do činění. Nevím, jak se s nimi mluví. Řekl jsem jí „buď zticha“ a „lehni“ a naznačil jsem, že po ní hodím botu. Zdálo se, že ji těší mít publikum; přidala dalších šest tónů. Netušil jsem, že se toho v krávě tolik skrývá. Na předměstí se občas setkáte s jedním zvláštním individuem – nebo jste se setkávali, nevím, zda přežil až do našich časů, ale když jsem byl mladý, byl poměrně běžný. K boku má přivázaný flašinet, za zády bubínek, z tváře tomu visí sada píšťal a na většině dalších kloubů má zavěšené zvonky a řehtačky. Na všechno to hraje současně a usmívá se. Tato kráva mi ho připomněla – s přídavným varhanním efektem. V její prospěch je třeba říci, že se u toho neusmívala.

Doufal jsem, že když budu dělat, že spím, od dalšího povyku ji odradím. Ostentativně jsem proto zavřel okno

a vrátil se do postele. Jenže mé počínání mělo za následek pouze to, že se začala snažit ještě více. „Ten poslední pokus ho nezaujal,“ představoval jsem si, jak si říká v duchu, „nevzdala jsem ze sebe do nejlepší. Nebyl dostatečně procítěný.“

Pokračovala další půl hodiny a pak se pod ní s třesknutím prolomila branka, o niž se patrně celou dobu opírala. To ji vyděsilo a uslyšel jsem ji, jak peláší pryč přes louku. Užůž jsem měl opět usnout, když tu se na parapetu uvelebil párek holubů a jal se vrkat. Vrkání je libý zvuk, když na něj máte náladu. Kdysi jsem napsal báseň – několik jednoduchých veršů, nicméně prodchnutých touhou –, když jsem seděl pod stromem a poslouchal holubí recitál. Ale to bylo odpoledne. Nyní jsem toužil pouze po střelné zbrani. Třikrát jsem vstal z postele a pokusil se je zahnat procítěným „kšá!“ Potřetí jsem zůstal u okna, dokud jsem jim nevtloukl do hlavy, že o ně nestojím. Moje počínání při dvou předchozích výtkách očividně považovali za pouhé laškování. Sotva jsem opět ulehl do postele, rozvřeštěla se sova. Jde o další zvuk, který mi obvykle připadá podmanivý – tak zvláštní, tak tajuplný. Myslím, že to byl Swinburne, kdo řekl něco v tom smyslu, že nikdy zdárně neskloubíte přítomnost vytoužené osoby s vhodným časem a místem. Pokud je vaše vytoužená s vámi, je to na nesprávném místě nebo v nesprávnou dobu; a pokud vám čas i místo náhodou vyhovují, pak s vámi není ten správný člověk. Sova byla vítaná, sovy mám rád. I místo bylo vhodné. Pouze si nevybrala nejpráhodnější čas. Jedenáctá hodina večer, kdy ji nevidíte a přirozeně cítíte, že byste ji viděli rádi, je pro sovu nejvhodnější doba. Když ale sedí na střeše chléva dlouho před úsvitem, působí hloupě. Setrvala tam, máchala křídly a z plných plic skřehotala. Rozhodně nevím, čeho se jí žádalo; a v každém případě toho oním způsobem dosíci neměla. Po dvaceti minutách došla k tomuto prozření sama, zmlkla a odletěla domů.

Myslel jsem, že konečně zažiju trochy klidu, když se někde na zahradě usadil chřástal – tvor, jehož matka příroda obdařila hlasem, v němž se mísí trhání kalikového plátna s broušením pily – a podle vervy, s jakou tak činil, se pustil do velebení svého Stvořitele. Mám přítele, básníka, který žije kousek od Strandu a tráví večery v klubu Garrick. Občas píše básně do večerníků a rozplývá se v nich nad „ztichlou krajinou, ospalou tíhou malátnosti“. V brzké době ho k sobě pozvu na víkend a umožním mu, aby poznal, co venkov skutečně obnáší – nechám ho, aby si ho dosyta vyposlechl. Stává se z něj až příliš velký snílek; takový výlet mu udělá dobře, trochu ho probudí. Chřástal se zajíknutím po nějaké chvíli nečekaně umlkl a dalších pět minut bylo ticho.

„Jestli vydrží dalších pět minut,“ řekl jsem si, „podaří se mi usnout.“ Už jsem cítil, jak se poddávám spánku, sotva jsem zašeptal ona slova, když o sobě opět dala vědět kráva. Řekl bych, že si šla jen někam svlažit hrdlo. Hlas měla zvuknější než kdy předtím.

Napadlo mne, že se mi možná naskýtá příležitost učinit několik poznámek o východu slunce. Od literáta se občas žádá popisu vycházejícího slunce. Upřímný čtenář, který se o tomto rozbřesku doslechne, prahne po všech podrobnostech. Já sám jsem si pro účely pozorování obvykle vybíral prosinec nebo začátek ledna. Ale člověk nikdy neví. Možná v nejbližší době zatoužím po letním rozbřesku s ptactvem a orosenými květinami; takový rozbřesk se hodí k venkovské hrdince, mlynářově dceři nebo dívce, jež chová slepice a kojí se sny. Jednou jsem v sedm hodin ráno potkal v Kensingtonském parku kolegu spisovatele. Připadalo mi, že na jedno oko ještě spí, a byl tak nevrlý, že jsem drahnou chvíli váhal, zda ho mám vůbec oslovovat; byl to muž, který zpravidla snídá v jedenáct. Sebral jsem tedy odvalu a přistoupil k němu.

„Je na vás poměrně brzy,“ pravil jsem.

„Brzy je na každého kromě rozených bláznů,“ odvětil.

„Co se stalo?“ zajímalo mne. „Nemůžete spát?“

„Jestli *nemůžu* spát?“ zavrčel rozhořčeně. „Neodvážuji se vůbec posadit, neodvážuji se opřít o strom. Kdybych to udělal, v mžiku usnu.“

„Co za tím vězí?“ naléhal jsem. „Čtete Smilesovu *Svépomoc a tajemství úspěchu*? Neblázněte,“ poradil jsem mu. „Zakrátko začnete chodit do nedělní školy a budete si vést deník. Na nás už je pozdě. Ve čtyřiceti se nenapravíme. Běžte domů a vyspěte se.“ Viděl jsem na něm, že mu brzké vstávání opravdu nedělá dobře.

„Půjdu spát,“ odpověděl, „budu spát celý měsíc, ale až dopíšu ten zpropadený román. Pokud vám mohu poradit,“ položil mi ruku na rameno, „nikdy si za hrdinku nevolte dívku z kolonií. V našem věku je to holé šílenství.“

Dívka je to skvělá a dobrá,“ pokračoval. „Má zlaté srdce. Ale kruší mě na duši. Chtěl jsem něco čerstvého a nekonvenčního. Nechápal jsem však, co to bude obnášet. Toto je totiž dívka, která vstává za kuropění a projíždí se na koni – samozřejmě že bez sedla, je to přesně tento typ. V Novém jižním Walesu na tom samozřejmě nezáleželo. Připojil jsem obvyklý místní kolorit – blahovičníky a klokany – nechal ji jezdit. Ale teď, když ji mám tady v Londýně, bych byl radši, abych na ni nikdy nepomyslel. Vstává v pět a bloumá po ztichlém městě. A to znamená, že v pět musím samozřejmě vstávat i já, abych mohl zaznamenávat její dojmy. Dnes ráno jsem nachodil už šest mil. Napřed jsem zamířil ke Svatopavelské katedrále; líbí se jí, když nikde není ani živáčka. Mohl byste si myslet, zda pro ni není příliš velká, když nikde nikdo není. Ale ona ji vnímá jako matku dohlížející na své spící děti; těchto věcí je moje hrdinka plná. A odtamtud následoval přesun na Westminsterský most. Tam sedává na zídce a čte si ve Wordsworthovi, dokud jí nezačne lézt na nervy četník. A toto je další z jejích oblíbených míst.“ S výrazem koncentrovaného znechucení ukázal

na třídu, na níž jsme právě stáli. „Tady ráda své toulky končí. Chodí sem poslouchat kosa.“

„Ale už to máte za sebou,“ řekl jsem, abych ho utěšil. „Zvládl jste to a je konec.“

„Že prý konec!“ zasmál se trpce. „Vždyť teprve začínám. Musím projít ještě celý East End, ta dívka se tam musí setkat s chlapíkem, který je stejně velký blázen jako ona. A chůze není to nejhorší. Ona bude i jezdit na koni, takže asi tušíte, co to znamená. Hyde Park pro ni nebude dost dobrý. Objeví Richmond a Ham Common. Musím popsat tamější scenerie a šílenou radost oné nebožačky.“

„A nemůžete si to představit?“ navrhl jsem mu.

„Budu si představovat všechno příjemné, co se s tím pojí,“ odpověděl. „Ale kvůli tomu si musím v terénu připravit podklady.“

Na koni ji budou přepadat určité pocity. Nemůžete se vyladit na pocity jezdkyň, když už jste sám skoro zapomněl, na kterou stranu koně se vysedá.“

Došel jsem s ním až k jezírku Serpentine. V duchu jsem se už nějakou dobu tázal, jak je možné, že najednou tak přibral. Pod kabátem měl ale jen omotaný ručník.

„Vím, že ten chlad bude moje smrt,“ drkotal zuby, zatímco si rozvazoval tkaničky.

„Nemůžete to nechat na léto? A zavézt ji třeba do Ostende?“

„To by nebylo nekonvenční,“ zavrčel. „Nezajímalo by ji to.“

„Ale copak se mohou ženy v Serpentine koupat?“ nepolevoval jsem.

„Nebude to Serpentine,“ vysvětloval. „Bude to Temže v Greenwichi. Ale musí to být stejný pocit. Při obědě v Queen's Gate jim o tom bude muset všechno povědět a všechny šokuje. Podle mého názoru to ani kvůli ničemu jinému nedělá.“

Z vody vylezl celý promodralý. Pomohl jsem mu do šatů a měl štěstí, že pak narazil na drožku s nějakým ranním ptáčetem. Kniha vyšla na Vánoce. Kritici se shodli, že

hrdinka je rozkošný výtvar. Někteří říkali, že by ji rádi poznali.

Při vzpomínce na mého ubohého přítele mne napadlo, že kdybych teď vyšel ven a udělal si o ránu několik poznámek, mohl bych si ušetřit pozdější námahu. Vklouzl jsem tudíž do několika kousků šatstva – ničeho komplikovaného –, vsunul jsem si do kapsy notes, otevřel jsem dveře a sešel dolů.

Správnější by možná bylo, kdybych napsal ,otevřel jsem dveře a ocitl se dole'. Uznávám, že to byla moje vlastní chyba. Než jsme šli spát, zevrubně jsme to probírali a já sám jsem Veroniku varoval, že si musí dávat dobrý pozor. Architekti venkovských chalup neplýtávají místem. Obejdou se bez schodišťových podest, a ze dveří ložnice se proto vychází přímo na horní schod. Z ložnice není vhodné vycházet z toho důvodu, že není *kam* vyjít. To jsem sdělil Veronice a kladl jsem jí na srdce:

„Ráno nevybíhej z pokoje tím svým obvyklým bezhlavým způsobem, protože jestli to uděláš, bude zaděláno na malér. Jak sis povšimla, není zde podesta. Schody začínají hned za dveřmi, jsou strmé a končí na cihlové podlaze. Dveře otevírej potichu, dívej se, kam jdeš, a opatrně našlapuj.“

Dick k mé radě připojil ještě svoji. „Já dnes ráno udělal to samé. Z pokoje jsem vykročil přímo do kuchyně a můžu ti říct, že to bolí. Dávej si pozor, děvče. Tato chalupa není vhodná pro větroplachy.“

Robina se dolů zřítíla s táčem v ruce. Řekla, že nikdy nezapomene na hrůzu, kterou cítila ve chvíli, kdy seděla na podlaze kuchyně a volala na Dicka – a vlastní hlas jí zněl, jako by přicházel z kdovíjaké dálky: „Je rozbitá? Řekni mi pravdu. Je někde rozbitá?“ a Dick odpověděl: „Rozbitá?! Roztříštila se na atomy. Cos čekala?“ Robina otázku položila s odkazem na svou hlavu, zatímco Dick měl za to, že odkazuje na čajovou konvici. V tom okamžiku, přiznala se Robina, se jí promítl celý dosavadní život. Nechala Veroniku, aby si sáhla na její bouli.

Veroniku boule zklamala, poněvadž očekávala něco většího, ale slíbila, že se bude mít na pozor. Všichni jsme se shodli, že pokud by navzdory našim varováním zapomněla a ráno se skutálela do přízemí, dostala by na pamětnou. Právě pomyšlení na všechny tyto věci, když jsem tak ležel na podlaze, ve mně probudilo vztek na mé bližní. Nesnáším lidi, kteří prospí hluk, jenž mne samého probudí. Proč jsem jediný člen naší domácnosti, kterého má něco vyrušovat? Dickův pokoj byl za rohem, to ho do jisté míry omlouvalo.

Ale z Robinina a Veroničina okna byl výhled přímo na krávu. Kdyby Robina a Veronika nespaly jak polena, kráva by je probudila. O celé věci jsme se pootevřenými dveřmi mohli pobavit. Robina by řekla: „Ať budeš dělat cokoli, tati, dávej pozor na schody,“ a já bych měl její slova na paměti. Připadá mi, že současné děti nechovají ke svým rodičům žádné city.

Zvedl jsem se a vydal se ke dveřím. Kráva dál vytrvale bučela. Mojí hlavní starostí teď bylo se k ní co nejrychleji dostat a udeřit ji. Jenže hledání dveří mi zabralo více času, než bych považoval za možné. Měli jsme zavřené okenice a celý dům tonul v černočerné tmě. Původně jsme zamýšleli vybavit chalupu pouze věcmi, které jsou naprosto nezbytné, ale i tak mi místnost připadala přeplněná. Byla v ní stolička na dojení, což je předmět, jenž se úmyslně vyrábí co nejtěžší, aby se snadno nepřevrhl. Nevím, kolikrát jsem se přes ni skácel, ale mohlo to být i dvanáctkrát. Nakonec jsem ji popadl a nosil ji s sebou. Myslel jsem, že bych s ní mohl přetáhnout tu krávu – tedy jakmile se mi podaří najít vstupní dveře. Věděl jsem, že vedou ze salonu ven, ale nevybavoval jsem si jejich přesné umístění. Usoudil jsem, že kdybych se držel u stěny, zákonitě bych k nim měl dojít. Stěnu jsem našel a pln nadějí jsem se podél ní vydal. Domnívám se, že vysvětlení bylo takové, že jsem nevědomky musel začít u dveří, nikoliv však hlavních, nýbrž těch vedlejších, jež vedou do kuchyně. Kradl jsem se tmou a opatrně kolem sebe

šátral, a objevoval úplně nové věci – věci, jež jsem si vůbec nevybavoval a které mi zasazovaly rány na nová a nová místa. Přelezl jsem něco, co mohl být pivní sud, a přistál jsem mezi láhvemi; byly jich tam celé tucty. Abych se z těchto lahví vymanil, musel jsem se vzdálit od stěny; pak jsem ji však opět našel, jak jsem se domníval, a hmatal kolem ní, načež jsem opět narazil na láhve: zdálo se, že celá místnost je láhvemi přímo vydlážděná. O kousek dál jsem se překulil přes další pivní sud; ve skutečnosti to byl jeden a tentýž sud, ale to jsem netušil. Tehdy jsem měl dojem, že se Robina rozhodla začít provozovat vesnickou hospodu. Opět jsem objevil stoličku na dojení a znovu se vydal na cestu, a než jsem ušel dvanáct kroků, opět jsem se ocitl mezi láhvemi. Později, již za denního světla, bylo snadné pochopit, k čemu došlo. Šátravě jsem se totiž pohyboval kolem zástěny. Ty láhve už mi tak lezly na nervy a už mne tak unavovalo padat přes ty nekonečné pivní sudy, že jsem nechal být stěnu stěnou a srdnatě se vrhl do prostoru.

Vzápětí jsem vzhlédl a spatřil nad sebou oblohu: přímo nad hlavou mi blikala hvězda. Kdybych byl zcela vzhůru a kráva přestala třeba jen na chvílku ryčet, vytušil bych, že jsem se nějakým způsobem dostal do komína. Ale za dané situace mi podivnost a tajuplnost celé situace naháněly děs. „Alenka v říši divů“ by mi v té chvíli připadala jako spolehlivý cestovní průvodce. Kdyby se přede mnou zničehonic objevil houpací koník nebo humr, posadil bych se a zapředl s nimi hovor; a kdyby mi neodpovídali, považoval bych je za nekňuby a urazil se. Udělal jsem krok kupředu a hvězda zmizela, jako by ji někdo sfoukl. Ani v nejmenším mne to nepřekvapovalo. Očekával jsem už cokoliv.

Potom jsem našel dveře a ty se daly snadno otevřít. Rozprostíral se přede mnou les. Po krávě nebylo vidu, ovšem slechu ano, a jak. Všechno mi to připadalo naprosto přirozené. Zabloudím do lesa a s největší pravděpodobností ji tam

najdu a ona bude potahovat z dýmky. Nejspíš bude umět recitovat i nějaké básně.

Na čerstvém vzduchu mi postupně začaly opět fungovat smysly a také mi docházelo, proč tu krávu nikde nevidím. Důvodem bylo to, že mezi námi stála chalupa. Nějakým záhadným příčiněním jsem z ní vyšel do zadní zahrady. V ruce jsem nadále třímал těžkou stoličku, ale s krávou už jsem si hlavu nedělal. Schválně, jestli jen tím, že bude bučet za dveřmi, probudí Veroniku; mně se ji probudit nikdy nepodařilo.

Posadil jsem se na stoličku a otevřel si zápisník. Stránku jsem nadepsal: „Červnový východ slunce: pozorování a emoce“ a okamžitě jsem si poznamenal, abych na to nezapomněl, že před třetí hodinou lze rozeznat slabý přísvit, a dodal jsem, že postupem času toto světlo sílí.

I mně se takový postřeh jevil banálně, ale tuhle jsem četl jistý román realistického zaměření, jemuž se dostalo nesmírné chvály za zachycení běžné reality. Po tomto typu vystižení skutečnosti existuje v jistých kruzích značná poptávka. Nato jsem si zapsal, že holub a chrástal patří mezi první děti Matky Přírody, které vítají nový den; a připojil jsem, že každý, kdo si za tímto účelem přivstane, může asi čtvrt hodiny před rozbřeskem zaslechnout i sovu pálenou, patrně při své nejlepší produkci. Nic jiného mi v dané chvíli na mysl nepřicházelo. Pokud šlo o emoce, zdálo se, že se mi žádných nedostává.

Zapálil jsem si dýmku a čekal na východ slunce. Obloha přede mnou měla slabě růžový nádech. S přibývajícími minutami rudla. Zastávám názor, že každý, kdo není vyloučený odborník, by řekl, že právě na onu část oblohy je třeba upírat zrak. Já jsem na ni zrak upíral, leč žádné slunce se neobjevilo. Zapálil jsem si další dýmku. Obloha přede mnou už byla v jednom nádherném ohni. Rychle jsem si napsal několik řádků, na nichž jsem přirovnal rozptýlená

oblaka k nevěstě, jež se rdí při příchodu ženicha. Bylo by to v pořádku, kdyby o něco později nezačala zelenat; taková barva mi pro nevěstu nepřipadala vhodná. Ještě později zežloutla, což celé mé přirovnání dokonale torpédovalo. Člověk se nemůže lyricky rozplývat nad nevěstou, která při příchodu ženicha napřed zeželená a potom zežloutne; takové nevěsty vám může být jen líto. Ještě chvíli jsem čekal. Obloha přede mnou neustále bledla. Začínal jsem se bát, zda se slunci něco nestalo. Kdybych neměl tolik astronomických znalostí, byl bych řekl, že si to rozmyslelo a zase zalezlo. Postavil jsem se s představou, že se tomu podívám na kloub. Slunce už bylo zjevně několik hodin vzhůru; jenže vycházelo za mými zády. Zdálo se, že za to nikdo nemůže. Vložil jsem si dýmku do kapsy a vydal se před dům. Kráva tam stále byla; ráda mě viděla a opět se rozbučela.

Uslyšel jsem hvízdání. Linulo se ze rtů jakéhosi mladého zemědělského nádeníka. Pozdravil jsem ho, hoch přešel branku a vydal se ke mně přes louku. Byl to pozitivně naladěný mladík. Kývl na krávu a vyjádřil naději, že strávila dobrou noc.

„Ty tu krávu znáš?“ zeptal jsem se.

„No, že bysme byli kámoši, to se říct nedá, spíš je to takový vobchodní vztah, esli rozumíte, jak to myslím.“

Něco mi na tom hochovi nesesedělo. Nepřipadal mi jako opravdový zemědělský nádeník. Jenže toho rána mi nic nepřipadalo opravdové. Instinkt mi našeptával, abych to nechal být.

„Čí je to kráva?“ zeptal jsem se.

Upřeně se na mne zadíval.

„Chci vědět, komu patří,“ zopakoval jsem. „Chci ji dotyčnému člověku vrátit.“

„Promiňte, ale kde bydlíte?“

Začínal mne dopalovat. „Kde bydlím?“ opáčil jsem. „No, přímo v této chalupě. Nemyslíš si snad, že jsem si ráno při-

vstal a přišel jsem z velké dálky, abych tuto krávu poslouchal? K věci. Víš, čím je ta kráva, nebo nevíš?“

„Je to vaše kráva,“ prohlásil.

Teď byla s upřenými pohledy řada na mně.

„Ale já žádnou krávu nemám,“ sdělil jsem mu.

„Ale máte,“ stál si za svým, „máte tuhle tu krávu.“

Na chvíli přestala hulákat. Nebyla to kráva, u níž jsem měl pocit, že bych na ni mohl být někdy hrdý. Někdy nedávno se musela posadit do bláta.

„Jak jsem k ní přišel?“ zajímalo mne.

„Ta mladá slečna,“ vysvětloval, „v úterý k nám přišla –“

Začínalo mi to docházet. „Taková roztěkaná slečna – hodně rychle mluví – nikdy nečeká na odpověď?“

„S moc hezkejma vočima,“ dodal hoch uznale.

„Ona si objednala krávu?“

„Přišlo mi, že bez týhle krávy nemá sílu dožít se dalšího dne.“

„Došlo i na debatu ohledně potenciálního finančního vyrovnání?“

„Na co?“

„Ta slečna s těma očima – napadlo ji zeptat se i na cenu za tu krávu?“

„Co sem slyšel, tak o žádnéjch takovejch špinavostech se nemluvilo,“ odvětil hoch.

Robinu by takové věci nenapadly.

„Padla i zmínka o tom, k čemu by jí byla taková kráva dobrá?“

„Slečna nám řekla, že by ji chtěla na čerstvý mlíko.“

To mě překvapilo; od Robiny to bylo velmi pozorné. „A toto je ta kráva?“

„Dovlek sem ji někdy včera v noci. Někde sem a neřek sem vám o tom, páč, esli mám bejt upřímněj, nikdo nebyl doma.“

„Proč tak řve?“ zeptal jsem se.

„Víte, je to samozřejmě jenom teorie, ale řek bych, jak se tak na ni koukám, že chce, aby ji někdo podejil.“

„Ale ona začala bučet v půl třetí ráno,“ namítal jsem. „Neočekává snad, že ji bude někdo dojit v půl třetí ráno, že ne?“

„Já sám,“ řekl hoch, „sem u krav přestal hledat logiku už dávno.“

Tento mladík mne nějakým nevysvětlitelným způsobem hypnotizoval. Všechno mi najednou připadalo jaksi nepatřičné.

Kráva mi najednou připadala absurdní: měla to být konev na mléko. Les se mi jevil zanedbaný: měly kolem něj být rozmístěny cedule s nápisy: „Zákaz vstupu na trávník“, „Kouření přísně zakázáno“: nikde nebyla vidět jediná lavička. Chalupa se tam bezpochyby dostala pouhou náhodou: kde byla ulice? Všichni ptáci byli venku z klecí; všechno bylo vzhůru nohama.

„Opravdu jsi zemědělský nádeník?“ zeptal jsem se.

„To si pište. Za co mě máte – za převlečenýho malíře?“

Dostal jsem nápad. „Jak se jmenuješ?“

„Henry – Henry Hopkins.“

„Kde ses narodil?“

„V Londýně, v Camdenu.“

Pěkně nám to ten život na venkově začínal! Mohl být venkov venkovem, pokud se v něm bude vyskytovat tento Hopkins? Ten by dodal atmosféru odlehlého velkoměstského předměstí i raské zahradě.

„Chceš si občas přijít na nějaký ten šilink?“ nabídl jsem mu.

„Rači bych co nejpravidelnějc,“ odpověděl Hopkins. „Je to lepší pro karakter.“

„Zbav se toho londýnského výraziva a nauč se mluvit jako tady v Berkshiru. Až to zvládneš, dám ti půl libry,“ slíbil jsem mu. „Neříkej například ‚voči‘. Říkej ‚kukadla‘. Nechci slyšet mluvit o ‚kravách‘, nýbrž o ‚stračenách‘, zapomeň

na ‚slečny‘, od této chvíle to budou ‚ďoučata...‘ Takovými slovy zde chci být obklopen. Když jsi mě informoval, že ‚mám tuhlectu krávu‘, měl jsi říci: ‚Járku, vašnosti, ta je vaše, tadyhleta stračena.“

„Takhle se vážně mluví v Berkshiru?“ ptal se Hopkins. „Ste si tím jistě?“ Byl to od přírody podezíravý mladík.

„Není to možná čistá a nefalšovaná mluva berkshirského hrabství,“ připustil jsem, „ale v literatuře tomu říkáme rázovitá venkovská mluva. Bývá místně specifická v okruhu nějakých dvanácti mil. Chci, aby zde vyvolávala dojem vesnické prostoty. Rozhodně tu nejsme v Camdenu.“

Abych ho povzbudil, dal jsem mu první šilink. Slíbil, že si večer přijde pro pár knih napsaných mými přáteli, o nichž jsem se domníval, že by mu mohly být nápomocny. A poté jsem se vrátil do domu a jal se budit Robinu. Hned se začala omlouvat. Žila v představě, že na ni hulákám už drahnou dobu. Vysvětlil jsem jí, že tomu tak není.

„To se povedlo!“ zvolala. „Už před víc než hodinou jsem Veronice řekla: ‚To na nás určitě volá tatínek.‘ Myslím, že se mi muselo něco zdát.“

„Přestaň se oddávat snění,“ poradil jsem jí. „Slez dolů a běž se postarat o tu svoji zatracenou krávu.“

„Co?“ vyjekla Veronika. „Už přišla?“

„Přišla,“ ujistil jsem ji. „Popravdě přišla už dávno. Vzala si do hlavy, že už čtyři hodiny potřebuje podojit.“

Robina zavolala, že je za minutku dole.

Byla dole za pětadvacet minut, což bylo dříve, než jsem očekával. Přivedla s sebou i Veroniku.

Řekla, že by přišla dříve, kdyby na Veroniku nemusela čekat. Připadalo mi, že přesně toto jí Veronika nakukala. Cítil jsem podráždění. Byl jsem už půl dne vzhůru a ještě jsem nesnídal.

„Nedohadujte se,“ okřikl jsem je. „Proboha, už se dejte do práce a podojte tu krávu. Když si nedáme pozor, to ubohé zvíře nám tu umře.“

Robina přecházela po místnosti.

„Na stoličku na dojení jsi tady náhodou nenarazil, co, tati?“ zeptala se.

„Odhaduji, že na tu tvoji stoličku jsem tady narazil asi třináctkrát.“ Přinesl jsem ji z místa, kde jsem ji zanechal, a dceři jsem ji podal. Jeden za druhým jsme vyšli ven; Veronika procesí uzavírala s plechovým vědrem v ruce.

Na mysl se mi drala zásadní otázka: umí Robina podojit krávu? Domníval jsem se, že Robina, jakmile se jí něco takového zrodilo v hlavě, šla krávu okamžitě objednat, dožadovala se jí – jak to barvitě vyjádřil Hopkins –, jako by bez té krávy neměla sílu přežít další den.

Dalším jejím krokem muselo být zakoupení stoličky. Vybrala si vkusný kousek, s vypálenou ozdobou ve formě kreslené stylizované krávy; podle mého mínění sice trochu robustní, ale zároveň kvalitní výrobek, který měl něco vydržet. Džber zatím neměla čas shánět. Chápal jsem to tak, že plechové vědro, které jsme nyní měli použít místo džberu, je jen provizorní opatření. Až bude mít Robina chvíli, zajede do města a koupí něco v prodejně lidových řemesel. To, že za účelem završení svého plánu by udělala dobře, kdyby absolvovala praktickou výuku dojení, ji mělo napadnout až s příchodem ke krávě. Když se k ní začala blížit, všiml jsem si, že její krok už není tak pružný jako před chvílí. Těsně před zvířetem Robina ustrnula.

„Předpokládám dobře,“ zeptala se, „že kráva se dá podojit jen jedním způsobem?“

„Možná existují i rafinovanější metody,“ odpověděl jsem, „které budeš muset znát v případě, že se zamýšlíš zúčastnit nějaké soutěže. Ale dnes ráno, s ohledem na to, že máme takové zpoždění, bych se stylem příliš nezabýval. Na tvém místě bych dnes ráno sáhl po metodě spíše obyčejné a neoriginální a soustředil se pouze na výsledek.“

Robina se posadila a postavila vědro pod krávu.

„Předpokládám,“ začala, „že nezáleží, se kterým... se kterým začnu.“

Bylo naprosto jasné, že nemá nejmenší ponětí, jak se taková kráva dojí. Prozradil jsem jí to a dodal několik komentářů.

Občas takový menší otcovský proslov dělá divy. K těmto situacím se zpravidla musím vybičovat. Toho rána jsem se cítil ve formě: dosavadní průběh dne po takovém závěru přímo volal. Seznámil jsem Robinu s cíli a výsadami domácího skřítka, jak se jeví nikoliv jí, nýbrž mně. Veroniku jsem obeznámil s výsledkem několikatydenních úvah nad její osobou a jejím chováním. Také jsem jim oběma řekl, co si myslím o Dickovi. K takovému shrnutí se uchyluji jednou za půl roku; a asi tři dny má vynikající účinek.

Robina si otřela slzy a popadla první struk, jenž jí padl do ruky. Kráva bez jediného slova srazila prázdné vědro a odkráčela se znechucením, jež vyjadřovala celou srstí svého těla.

Robina ji s tichým pláčem následovala. Zatímco jsem pak krávu poplácával po hřbetě a nechával ji, aby si o můj oděv otírala tlamu – což ji podle všeho konejšilo –, přesvědčil jsem ji, aby nehnutě stála a Robina se jí mohla deset minut věnovat s vynaložením veškerých sil. Výsledkem byla přibližně sklenice a půl mléka, přičemž kapacitu krávy bych tou dobou odhadoval už tak na dvacet až dvacet čtyři litrů.

Robina propukla v pláč a uznala, že se zachovala nepěkně. Kdyby kráva umřela, řekla, nikdy by si to neodpustila. Veronika při jejích slovech dala také průchod slzám a kráva, v čerstvém pohnutí buď nad svým vlastním údělem, nebo údělem obou dívek, začala opět hlasitě bučet. Měl jsem štěstí, že jsem našel postaršího nádeníka, který nedaleko pod stromem kouřil dýmku a pojídal slaninu, a uzavřel jsem s ním dohodu, že za šilink denně nám bude až do odvolání krávu dojit.

Nechali jsme ho pracovat a odebrali se zpátky do chalupy. Dick nám ve dveřích bodře popřál dobré jitro.

Chtěl vědět, jestli jsme slyšeli tu bouřku. Také chtěl vědět, kdy bude připravená snídaně.

Robina byla toho názoru, že se ona šťastná událost odehraje krátce poté, co dá Dick vařit vodu na čaj a opeče slaninu, a Veronika mezitím prostřela stůl.

„Ale já myslel –“

Robina ho přerušila s tím, že pokud se odváží zmínit slova „domácí skřítek“, dá mu za ucho, odejde do postele a nechá všechny všechno dělat. Dodala, že to myslí vážně.

Dick má jednu ctnost a tou je jeho filozofie. „Pojď, sestřičko,“ řekl Veronice. „Nesnáze nám všem prospívají.“

„V některých z nás ale probouzejí hořkost.“

K snídani jsme usedli v půl deváté.

J E R O M E
K L A P K A
J E R O M E

ON I A J Á

Z anglického originálu They and I,
přeložil Milan Žáček
Ilustrace na přebalu Adolf Born
Typografie Vladimír Verner
Vydalo nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,
roku 2016 jako svou 1464. publikaci
Vydání ve Vyšehradu první. AA 10,20. Stran 216
Redigovala Blanka Koutská
Odpovědná redaktorka Marie Válková
Vytiskla Těšínská tiskárna, a. s.
Doporučená cena 248 Kč

Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.
Praha 3, Víta Nejedlého 15
e-mail: info@ivysehrad.cz
www.ivysehrad.cz

ISBN 978-80-7429-690-1